

Ewolucja regulacji prawnych dotyczących procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowych w Polsce

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Tematem niniejszej dysertacji doktorskiej jest ewolucja regulacji prawnych dotyczących procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowych w Polsce. Celem pracy jest wskazanie rozwoju norm prawnych kształtujących proces inwestycyjny dotyczący budowy elektrowni jądrowych, a przede wszystkim próba oceny rzeczywistego wpływu wskazanych regulacji na przebieg charakteryzowanego procesu inwestycyjnego. Odpowiedź na pytanie, w jaki sposób czynniki prawne wpływają na powodzenie procesu inwestycyjnego dotyczącego budowy elektrowni jądrowej w Polsce, ma istotne znaczenie dla udowodnienia postawionej tezy, która brzmi w sposób następujący: Pomyślne zakończenie procesu inwestycyjnego dotyczącego budowy elektrowni jądrowej w Polsce nie jest warunkowane jedynie czynnikami natury prawnej, ale przede wszystkim determinacją organów państwowych.

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów zakończonych wnioskami, których kolejność została zdeterminowana przede wszystkim historycznym charakterem pracy oraz szczegółowością analizowanych zagadnień. Przedmiotem rozdziału pierwszego są zagadnienia wprowadzające do tematyki energetyki jądrowej. Rozdział ten ma przygotować grunt pod dalsze rozważania, wobec czego dokonano w nim ustalenia znaczenia podstawowych terminów istotnych dla niniejszej dysertacji, tj. elektrowni jądrowej, inwestycji celu publicznego oraz procesu inwestycyjnego. W dalszych paragrafach dokonano analizy regulacji prawnych z zakresu prawa międzynarodowego oraz unijnego, kształtujących zasady wykorzystywania energetyki jądrowej. W rozdziale drugim przedstawiono genezę polskich regulacji prawnych dotyczących procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowych. W celu przybliżenia sytuacji ówczesnego sektora energetycznego, którego energetyka jądrowa niewątpliwie jest częścią, scharakteryzowano regulacje prawne będące podstawą prowadzenia gospodarki energetycznej, a także normy prawne znajdujące zastosowanie w procesach inwestycyjnych związanych z inwestycjami energetycznymi. W dalszej części rozdziału

dokonano szczegółowej analizy procesu inwestycyjnego dotyczącego budowy elektrowni jądrowej w Żarnowcu w latach 1971 – 1990, która była przyczyną rozwoju regulacji prawnych z zakresu prawa jądrowego. We wskazanym zakresie dokonano analizy przebiegu procesu inwestycyjnego pod kątem aktów prawnych oraz dokumentów rządowych wydawanych we wspomnianej sprawie, wskazano na instytucje mające wpływ na prawodawstwo w zakresie energetyki jądrowej oraz pierwszą polską ustawę regulującą charakteryzowane kwestie, czyli ustawę z dnia 10 kwietnia 1986 r. Prawo atomowe, a także wskazano na problem likwidacji elektrowni jądrowej w budowie w kontekście jej wpływu na polskie prawo jądrowe oraz kształt współczesnego sektora energetycznego. Rozdział trzeci omawianej dysertacji dotyczy przygotowania regulacji prawnych związanych z rozwojem energetyki jądrowej oraz specyfiki tego procesu. Oznacza to, że koniecznym było odniesienie się do sposobu planowania inwestycji dotyczących sektora energetycznego oraz będących wynikiem tych działań dokumentów strategicznych. W dalszej kolejności wskazano na przebieg prac nad podstawami prawnymi dotyczącymi rozwoju energetyki jądrowej w Polsce, w tym przede wszystkim nad regulacjami sankcjonującymi przebieg procesu inwestycyjnego w zakresie budowy elektrowni jądrowej. Rozdział czwarty rozprawy został poświęcony specustawie jądrowej, która jest najważniejszym aktem prawnym regulującym przebieg procesu inwestycyjnego w zakresie budowy elektrowni jądrowej w Polsce i będzie miała potencjalny wpływ na jego sprawne przeprowadzenie oraz ostateczny wynik przedsięwzięcia. W pierwszej kolejności dokonano charakterystyki instytucji prawnej, jaką jest specustawa, poprzez wyjaśnienie tego pojęcia oraz wskazanie wpływu, jaki wywiera na system prawny. Następnie, poddano analizie podstawowe założenia specustawy jądrowej, tj. przesłanki jej wprowadzenia oraz zakres przedmiotowy i podmiotowy ustawy. Ostatnią kwestią poruszoną w rozdziale jest wpływ specustawy jądrowej na inne dziedziny prawa. Rozdział piąty obejmuje tematykę modelowego przebiegu procesu inwestycyjnego w zakresie budowy elektrowni jądrowej w Polsce w oparciu o kluczowe akty prawne dla tego procesu. W związku z tym wskazano na problematykę organizacji administracji właściwej w sprawach związanych z energetyką jądrową oraz reglamentacji inwestycji w zakresie budowy elektrowni jądrowej, a więc całą ścieżkę administracyjną, jaką inwestor musi przejść od momentu rozpoczęcia procedury związanej z lokalizacją obiektu jądrowego aż do oddania go do eksploatacji. W tej części wskazano na problemy, jakie mogą wynikać ze stosowania przepisów specustawy jądrowej.

W dysertacji doktorskiej posłużono się dwiema metodami badawczymi właściwymi dla tego typu opracowań. W części pracy odnoszącej się do genezy międzynarodowych, unijnych

oraz krajowych regulacji związanych z wykorzystywaniem energetyki jądrowej posłużono się przede wszystkim metodą historyczno-prawną. Drugą, nie mniej ważną, metodą wykorzystaną w dysertacji była metoda dogmatyczno-prawna.